

Toteutamme maakuntastrategiaa uudistamalla maakuntakaavoitusta

Edistämme maakuntastrategian tavoitteiden ja aluerakenteen vision mukaisen monikeskuksisen alue- ja yhdyskuntarakenteen ja monipaikkaisen toiminnan kestävä ja vetovoimaista yhdistämistä. Kokonaismaakuntakaavan uudistamiseen valmistautuminen jatkuu alueidenkäyttöä ohjaavan lakiuudistuksen keskeytymisestä huolimatta. Tärkeimpiä lähtökohtia maakuntastrategian ja ilmastotiekartan lisäksi ovat muun muassa viimeaikaisten toimintaympäristön muutosten vaikutukset Varsinais-Suomen asemaan sekä EU:n linjausten mukaan lukien Green Dealin ja biodiversiteettitavoitteiden huomioiminen. Voimassa olevan maakuntakaavan teemakohtaisen ajantasaisuuden arvioinnin avulla määritellään selvitystarpeet. Jo aloitettu viherrakenneselvitys jatkuu. Arvioinnin perusteella asetamme yhdessä sidosryhmiemme kanssa uuden kokonaismaakuntakaavan tavoitteet ja laadimme osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

tuotamme maakuntakaavojen teemakohtainen ajantasaisuuden arvioinnin, arviointi tehdään mm. toteutuneisuuden, toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten ja selvitystarpeiden näkökulmista

viimeistelemme viherrakenneselvityksen biodiversiteettiosion raportin ja kokoamme yhteen viherrakennetyön lähtökohdat, nykytiedot ja tavoitteet luonnon monimuotoisuuden, virkistykseen, kaupunkiseudun viherrakenteen sekä biotalouden näkökulmista

ohjelmoimme arvioinnin perusteella muut tarvittavat selvitykset ml. palveluverkko- ja asumispreferenssi- sekä energiaselvitykset (mm. tuulivoima, aurinkoenergia, geo- ja muu ympäristölämpö sekä vety)

määrittelemme maakuntakaavan uudistuksen tavoitteet tunnistuen toimintaympäristön sekä kansainvälisten (EU) ja kansallisten säädösten valmisteilla olevat muutokset sekä muut olennaiset alueelliset linjaukset, kuten ilmastotiekartan

laadimme uudistettavan maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnoksen

Toteutamme maakuntastrategiaa uudistamalla maakuntakaavoitusta

Edistämme maakuntastrategian tavoitteiden ja aluerakenteen vision mukaisen monikeskuksisen alue- ja yhdyskuntarakenteen ja monipaikkaisen toiminnan kestävää ja vetovoimaista yhdistämistä. Kokonaismaakuntakaavan uudistamiseen valmistautuminen jatkuu alueidenkäyttöä ohjaavan lakiuudistuksen keskeytymisestä huolimatta. Tärkeimpiä lähtökohtia maakuntastrategian ja ilmastotiekartan lisäksi ovat muun muassa viimeaikaisten toimintaympäristön muutosten vaikutukset Varsinais-Suomen asemaan sekä EU:n linjausten mukaan lukien Green Dealin ja biodiversiteettitavoitteiden huomioiminen. Voimassa olevan maakuntakaavan teemakohtaisen ajantasaisuuden arvioinnin avulla määritellään selvitystarpeet. Jo aloitettu viherrakenneselvitys jatkuu. Arvioinnin perusteella asetamme yhdessä sidosryhmiemme kanssa uuden kokonaismaakuntakaavan tavoitteet ja laadimme osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Maakuntakaavojen teemakohtainen ajantasaisuuden arviointi valmistui keväällä ja sitä esiteltiin päättäjille ja sidosryhmille keväällä ja alkukesästä (maakuntavaltuusto 12.6.2023). Arviointiin perustuen on aloitettu maakuntakaavan tarkistuksen työohjelman sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmistelu.

Viherrakenneselvityksen valmistui: selvityksen ensimmäinen osio hallintotavoista kunnista valmistui keväällä, selvityksen suurin osa luonnon monimuotoisuudesta valmistui sisällöllisesti kesäkuussa ja mietintö biotaloudesta Varsinais-Suomessa valmistui elokuussa. Työ jatkui syksyllä virkistysosion ja tarinakartta-muotoisella koontiraportilla.

Ympäristöministeriö myönsi rahoituksen vihreiden investointien välineestä *Kestävän energihuollon tulevaisuudesta ja sijoittumisesta Varsinais-Suomessa* -taustaselvitykselle maakuntakaavoitukseen. Syksyn aikana laadittiin selvityksen aurinkoenergiaosuutta.

MAL-kaupunkiseudun rakennemallin päivitystyötä varten on alueen kaupunkisuunnittelijoista koottu työryhmä, jota liitto koordinoi ja valmistelee. MAL-toimenpiteeksi vuodelle 2025 ohjelmoitu kaupunkiseudun rakennemallin päivitystyö tukee osaltaan vahvasti maakuntakaavoitusta.

Edistämme kestäväää liikennejärjestelmää ja -ympäristöä

Liikennejärjestelmätyössä painopiste on suunnitelmiin kirjattujen liikennehankkeiden ja kehittämistoimenpiteiden edistämisessä. Vuoden lopulla teemme nykyisten suunnitelmien toteutumisen ja ajantasaisuuden arvioinnin seuraavaa tarkistuskierrosta varten ja osallistumme Turun kaupunkiseudun seuraavan MAL-sopimuksen valmisteluun. Edistämme Scale Up -hankkeessa laadittua alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisoitumis- ja rahoitusmalliselvitystä.

edistämme laadittavien selvitysten avulla liikennehankkeita ja liikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteitä esimerkkeinä liikenteen digitaalisten tietovarantojen nykytila ja tulevaisuuden käyttötapaukset -selvitys (MALTP 14), joukkoliikenteen seudullisen solmuvision määrittäminen, pyöräilyn seudullisen tavoiteverkon sekä -leveyksien määrittely, kaupunkiseudun itäosan tieverkkokokysymykset -selvitys ja alueen liikennemallitarkastelut, alueellisen junaliikenteen uusien asemapaikkojen kehittämissuunnitelman laadinta Turku–Toijala-yhteysvälille

toteutamme loppuvuodesta nykyisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien ajantasaisuuden arvioinnin

osallistumme Turun kaupunkiseudun 12-vuotisen MAL-sopimuksen päivitykseen ja vuosien 2024–27 toimenpiteiden valmisteluun

jatkamme alueellisen liikennejärjestelmätyön vetämistä ja osallistumme laajasti maakunnan liikennejärjestelmän kehittämistä koskevaan yhteistyöhön

osallistumme Turun tunnin junan ja muiden liikennehankkeiden suunnittelu-, hanke- ja yhteistyöryhmiin

edistämme kuntien ja muiden toimijoiden kanssa Scale Up -hankkeessa laaditun, tammikuussa valmistuneen alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisoitumis- ja rahoitusmalliselvityksen soveltamista

Edistämme kestäväää liikennejärjestelmää ja -ympäristöä

Liikennejärjestelmätyössä painopiste on suunnitelmiin kirjattujen liikennehankkeiden ja kehittämistoimenpiteiden edistämisessä. Vuoden lopulla teemme nykyisten suunnitelmien toteutumisen ja ajantasaisuuden arvioinnin seuraavaa tarkistuskierrosta varten ja osallistumme Turun kaupunkiseudun seuraavan MAL-sopimuksen valmisteluun. Edistämme Scale Up -hankkeessa laadittua alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisoitumis- ja rahoitusmalliselvitystä.

Maankäytön ja ympäristön vastuualueen asiantuntijat osallistuivat maakuntakaavan ja Turun kaupunkiseudun MAL-sopimuksen toteutusta edistävien alueellisten yhteistyöryhmien toimintaan. Liitto vetää ja koordinoi Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyön yhteistyöryhmää sekä Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantaryhmää.

Liikennejärjestelmätyössä laadittujen selvitysten avulla on edistetty liikennehankkeita ja liikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteitä. Keväällä laadittuihin selvityksiin kuuluivat liikenteen digitaalisten tietovarantojen nykytila ja tulevaisuuden käyttötapa- ja -selvitys (MALTP 14), joukkoliikenteen seudullinen solmuvisio, pyöräilyn seudullisen tavoiteverkon sekä -leveyksien määrittely, kaupunkiseudun itäosan tieverkkokysymykset -selvitys ja alueen liikennemallitarkastelut, alueellisen junaliikenteen uusien asemapaikkojen kehittämissuunnitelman Turku–Toijala-yhteysvälille sekä Saariston rengastien jalankulun ja pyöräliikenteen kehittämisselvitys.

Loppuvuodesta valmistuivat Turku–Toijala-yhteysvälin liikennöintiselvitys sekä Turku–Uusikaupunki-yhteysvälin asemapaikkojen kehittämissuunnitelma.

Turun kaupunkiseudun 12-vuotisen MAL-sopimuksen päivityksen ja vuosien 2024–27 toimenpiteiden valmistelu Turun kaupungin vetämässä valmisteluryhmässä on jatkunut. Neuvottelut valtio-osapuolen kanssa alkoivat syyskuussa.

Liitto on aktiivisesti osallistunut Turun tunnin junan ja muiden alueen liikennehankkeiden suunnittelu-, hanke- ja yhteistyöryhmiin sekä antanut lausuntoja hankkeisiin liittyvistä suunnitelmista ja kaavamutoksista. Liitto on ollut mukana kansallisen tason keskustelussa ja työskentelyssä Liikenne 12 -suunnitelman toimenpiteiden toimeenpanoon liittyen. Lisäksi liitto on tehnyt edelleen tiivistä yhteistyötä Etelä-Suomen muiden maakuntien liikennesuunnittelijoiden kanssa.

Scale Up -hankkeessa laadittua, tammikuussa valmistunutta alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisoitumis- ja rahoitusmalliselvitystä on esitelty eri yhteyksissä ja hyödynnetty jatkoselvityksissä. Lisäksi hankkeessa on aloitettu alueellisen junaliikenteen asemapaikkojen palvelutasomäärittely sekä toteutettu Loimaan kaupunkipyöräkokeilu.

Varmistamme merialuesuunnittelun jatkuvuuden

Varsinais-Suomen liitto toimii edelleen merialuesuunnitteluuyhteistyön koordinaatioliittona. Koordinaatiolle haemme erillisrahoitusta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta. Suunnittelua jatkamme jo EU-rahoituksen saaneissa eMSP-, NSBR-, ja MSP Green -hankkeissa. Samalla valmistaudumme uuden suunnittelukierroksen käynnistämiseen nopeutetulla aikataululla muun muassa merituulivoiman kehittämisen vauhdittamiseksi. Vuoden 2023 aikana valmistuvat ensimmäisen suunnitelman seuranta ja arviointi.

valmistelemme EMKVR-hankehakemuksen (Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto) merialuesuunnittelun seuraavan suunnittelukierroksen koordinaation rahoittamiseksi

vahvistamme suunnittelun tietopohjaa ja rajat ylittävää sidosryhmäyhteistyötä eMSP NBSR, MSP Green ja Sea2Land -hankkeissa

osallistumme ympäristöministeriön johdolla vuoden 2023 aikana laadittaviin merellisen energiatuotannon selvityksiin

valmistelemme seuraavan merellisen energiatuotannon potentiaaleja tarkentavan toisen merialuesuunnittelukierroksen aloituspäätöksen

Varmistamme merialuesuunnittelun jatkuvuuden

Varsinais-Suomen liitto toimii edelleen merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaatioliittona. Koordinaatiolle haemme erillisrahoitusta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta. Suunnittelua jatkamme jo EU-rahoituksen saaneissa eMSP-, NSBR-, ja MSP Green -hankkeissa. Samalla valmistaudumme uuden suunnittelukierroksen käynnistämiseen nopeutetulla aikataululla muun muassa merituulivoiman kehittämisen vauhdittamiseksi. Vuoden 2023 aikana valmistuvat ensimmäisen suunnitelman seuranta ja arviointi.

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto myönsi kesäkuussa rahoituksen MSP EGD -hankkeelle, jolla varmistetaan merialuesuunnittelun seuraavan suunnittelukierroksen koordinaatio ja vahvistetaan suunnittelussa tarvittavaa tietopohjaa erityisesti Euroopan vihreän kehityksen ohjelman huomioimiseksi. Tammi-kesäkuun ajan liitto vastasi koordinaation kustannuksista.

Suunnittelun tietopohjaa ja rajat ylittävää sidosryhmäyhteistyötä on vahvistettu eMSP NBSR, MSP Green ja Baltic Sea2Land -hankkeissa. Hankkeiden projektisuunnittelijat (3 kpl) aloittivat työnsä vuoden alussa.

Liitto, merialuesuunnittelun koordinaatio sekä projektihenkilöstä on aktiivisesti osallistunut ympäristöministeriön johdolla vuoden 2023 aikana laadittavien merellisen energiatuotannon selvitysten toteutukseen sekä valtakunnallisissa että alueellisissa työpajoissa.

Vahvistamme kumppanuuksia ja rajat ylittävää yhteistyötä

Maakunnan suunnittelua teemme yhdessä kuntien, ministeriöiden ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Merialuesuunnitteluyhteistyössä mukana ovat kaikki Euroopan merialueet. Liikennejärjestelmätyössä vahvistamme asemaamme osana Skandinavia–Välimeri TEN-T-ydinverkkokäytävällä ja edistämme uudistuvan EU-asetuksen tavoitteiden toteutumista. Kumppanuusfoorumitoiminnassa keskitymme toimiin, joilla tuetaan kestävää alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitystä. Vastuualue on mukana useissa maakunnan suunnittelua ja kehitystä edistävässä liikenteen, ilmastomuutoksen hillitsemisen ja siihen sopeutumisen , kestävän kiertotalouden ja merialuesuunnittelun hankkeissa.

osallistumme yhdessä Turun kaupungin ja Uudenmaan liiton kanssa Skandinavia–Välimeri TEN-T-ydinverkkokäytävän edunvalvontaa hoitavan ScandriaAlliancen toimintaan

toteutamme yhdessä Valonian kanssa Scale Up -hankkeen toimenpiteitä ml. alueellisen junaliikenteen asemapaikkojen palvelutasomäärittely

Vahvistamme kumppanuuksia ja rajat ylittävää yhteistyötä

Maakunnan suunnittelua teemme yhdessä kuntien, ministeriöiden ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Merialuesuunnitteluyhteistyössä mukana ovat kaikki Euroopan merialueet. Liikennejärjestelmätyössä vahvistamme asemaamme osana Skandinavia–Välimeri TEN-T-ydinverkkokäytävällä ja edistämme uudistuvan EU-asetuksen tavoitteiden toteutumista. Kumppanuusfoorumitoiminnassa keskitymme toimiin, joilla tuetaan kestävästä alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitystä. Vastuualue on mukana useissa maakunnan suunnittelua ja kehitystä edistävissä liikenteen, ilmastomuutoksen hillitsemisen ja siihen sopeutumisen, kestävän kiertotalouden ja merialuesuunnittelun hankkeissa.

Liitto on edelleen yhdessä Turun kaupungin ja Uudenmaan liiton kanssa osallistunut Skandinavia–Välimeri TEN-T-ydinverkkokäytävän edunvalvontaa hoitavan ScandriaAlliancen ohjaus- ja työryhmien toimintaan. Kaupunkisolmut-työryhmässä toteutettiin yhteistyössä mukana oleville alueille ja kaupunkisolmuille kysely, jossa selvitettiin nykyisiä kestävän kaupunkiliikunnan suunnittelumenetelmiä ja valmiuksia uudistuvan TEN-T-asetuksen vaatimuksille.

Circwaste-hankkeessa on mm. laitettu käyntiin kuntavastuullisen sekajätteen koostumustutkimus, joka ei sisällä asumisesta peräisin olevaa jätettä, päivitetty Kierrätyksestä kiertotalouteen-tiekartta sekä laadittu mietintö biotaloudesta Varsinais-Suomessa. Hanke vuoden lopussa. Lisäksi on osallistuttu alueelliseen kiertotalouden kehittämis- ja edistämistyöhön sekä kansalliseen kiertotalouden green deal -työhön.

Varsinais-Suomen alueidenkäytön yhteistyöryhmä kokoontui neljä kertaa. Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantarayhmä kokoontui helmi-, kesä- ja joulukuussa. Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyön kokouksia oli kolme, maankäytön yhteistyöryhmien kokouksia neljä ja yhteiskokouksia yksi. **Perustettu kaupunkisuunnittelijoiden alatyöryhmä kokoontui X kertaa.**

Maankäyttöjaosto kokoontui vuoden 2023 aikana yhdeksän kertaa. Maankäyttöjaosto ja maakuntahallitus ovat käsitelleet yhteensä 58 (46+12) vastuualueella valmisteltua lausuntoa/asiaa. Lausuntopyyntöjä tuli vuoden aikana yhteensä 182.

Varsinais-Suomen maakunnallinen ilmastovastuujasto kokoontui kolme kertaa. Helmikuun kokouksessa käsiteltiin ilmastotiekartan viimeinen osa, maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa. Toukokuun kokous oli yhteinen maaseutujaoston kanssa. Lokakuun kokouksessa käsiteltiin mm. Turun ilmastobudjettia, uusiutuvan energian hankkeita, alueellista junaliikennettä sekä ilmastotiekartan seurantaraporttia.

Alueellinen liiton koordinoima suurpetoneuvottelukunta kokoontui 9.5.2023 yhdessä Satakunnan neuvottelukunnan kanssa ja 22.9.2023.

Varsinais-Suomen kulttuuriympäristötyöryhmä on kokoontunut kuusi kertaa. Liitolla on aktiivinen rooli mm. kulttuuriympäristötyöryhmän tapahtumien järjestämisessä.

Varsinais-Suomen liiton edustaja on jatkanut Kuhankuonon retkeilyreitistö- ja virkistysalueyhdistyksen sihteerinä. Yhdistys ja liitto ovat osallistuneet Kuhankuonon Föli-liikenteen tukirahoitukseen.

Lisäksi on osallistuttu kuntien kaavaneuvotteluihin ja ELY:n vetämiin MRL:n mukaisiin kehittämiskeskusteluihin.

Kehitämme sähköisiä suunnitteluvälineitä ja tarvittavaa tietopohjaa

Olemme yhteistyössä Lounaistiedon ja muiden maakuntien liittojen kanssa aktiivisesti kehittämässä digitaalista maakuntakaavoitusta ja merialuesuunnittelua sekä suunnittelun arviointi- ja seurantavälineitä.

päivitämme liikennejärjestelmä- ja MAL-työn seurantatiedot Lounaistieto-palveluun

ohjelmoimme ja aloitamme maakuntakaavan ajantasaisuuden arviointityössä esille nousseiden tietotarpeiden päivitysprosessit ml. mahdolliset opinnäytetyöt

toteutamme liiton päivitettyyn paikkatietojärjestelmään tietomallipohjaisen maakuntakaavoituksen edellyttämä ”suunnittelijan työpöytä”

osallistumme asiantuntijoina valtakunnallisiin maakuntakaavoituksen ja suunnittelun tietojärjestelmien kehittämishankkeisiin ml. valtakunnallinen rakennetun ympäristön tietojärjestelmää valmisteleva RYHTI-hanke

Kehitämme sähköisiä suunnitteluvälineitä ja tarvittavaa tietopohjaa

Olemme yhteistyössä Lounaistiedon ja muiden maakuntien liittojen kanssa aktiivisesti kehittämässä digitaalista maakuntakaavoitusta ja merialuesuunnittelua sekä suunnittelun arviointi- ja seurantavälineitä.

MAL-työn seurantatiedot on päivitetty Lounaistieto-palveluun

Osana Turun kaupunkiseudun MAL-työtä tehtävä ja tulevaa kaupunkiseudun rakennemallityötä palveleva on valmisteltu asumispreferenssikysely. Kyselyn tuottamaa tietoa tullaan hyödyntämään myös opinnäytetyössä.

Maakuntakaavoituksessa tarvittava, päivitettyyn tietomallipohjaiseen paikkatietojärjestelmään tukeutuva ”suunnittelijan työpöytä” on otettu käyttöön.

Liitto ja Lounaistieto erityisesti on osallistunut asiantuntijoina valtakunnallisiin maakuntakaavoituksen ja suunnittelun tietojärjestelmien kehittämishankkeisiin ml. valtakunnallinen rakennetun ympäristön tietojärjestelmää valmisteleva RYHTI-hanke.